

جمهوری اسلامی ایران

وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

زخمی بر پیکره تاریخ و فرهنگ

خسارات وارده به میراث فرهنگی و موزه های جمهوری اسلامی ایران

در تهاجم نظامی ایالات متحده آمریکا و رژیم صهیونی

از ۹ اسفند ۱۴۰۴

**حمله به میراث فرهنگی ایران،
مصداق جنایت فرهنگی و بشری**

**تخریب میراث فرهنگی ایران،
مغایر با قوانین بین المللی**

آسیب به ۱۱۶ بنای تاریخی و موزه
در تهاجم مشترک ایالات متحده آمریکا و رژیم
صهیونی به ایران

به نام خدا

فهرست مطالب

مقدمه

۶

تخریب میراث فرهنگی ایران نقض آشکار حقوق بین الملل

۸

اصول بین المللی نقض شده

۱۲

اقدامات وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ایران

۱۴

وضعیت خسارات وارده به میراث فرهنگی و موزه های جمهوری اسلامی ایران

۱۷

نمونه هایی از آسیب های وارده به آثار تاریخی ثبت ملی و جهانی و موزه های جمهوری اسلامی ایران

۲۲

پیوست: مکاتبه وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ایران با نهادهای بین المللی

۸۳

❖ مقدمه:

در تاریخ پرفراز و نشیب تمدن‌ها، همواره میراث فرهنگی بیش از آنکه صرفاً مجموعه‌ای از سنگ‌ها، سفال‌ها یا نقاشی‌ها باشد، بازتابی از هویت، حافظه و روح جمعی یک ملت است. اما در روزهای سرد زمستان ۱۴۰۴، وقتی آسمان پایتخت در برابر تهاجم هوایی مشترک رژیم‌های آمریکا و صهیونیستی لرزید، این بناهای کهن و موزه‌های تاریخی بودند که نخستین حملات کینه‌ی دشمن را به جان خریدند. حمله‌ای که تنها به ویرانی سازه‌ها محدود نشد؛ بلکه تلاشی هدفمند برای جریحه‌دار کردن عواطف ملی و نابودی "سنگ‌های دفاع از حافظه‌ی جمعی" بود. انفجارهای مهیب در حوالی میدان ارگ و کاخ گلستان، چنان با شدت و وسعت رخ داد که حتی اقدامات حفاظتی پیشگیرانه نیز نتوانستند کاملاً از کالبد ظریف این بناها در برابر موج‌های مخرب محافظت کنند.

این حملات تنها به پایتخت محدود نشد؛ بلکه موجی ویرانگر از شهرهای تاریخی و فرهنگی ایران را درنوردید. از بناها و موزه‌های مشهور اصفهان، کردستان، آذربایجان غربی، آذربایجان شرقی، لرستان، ایلام، بوشهر و کرمانشاه و...؛ گویی دشمن به دنبال نابودی همزمان «هویت» این ملت در تمام جغرافیای ایران بود. اگرچه کاخ گلستان و ارگ تهران در کانون حملات قرار داشتند، اما استان‌های دیگر نیز به شدت تحت تأثیر قرار گرفتند.

این گزارش، روایتی مستند از آسیب‌های وارد شده به موزه‌ها و آثار تاریخی جمهوری اسلامی ایران در جریان تهاجم مشترک ایالات متحده آمریکا و رژیم صهیونی در اسفند ۱۴۰۴ است. در این سند، ضمن بررسی ابعاد فیزیکی تخریب در استان‌های مختلف، به تحلیل پیامدهای فرهنگی و روانی این حمله می‌پردازیم و ثابت می‌کنیم اگرچه دشمن توانست آسمان و دیوارها را در استان‌های مختلف تخریب کند، اما نتوانست "روح" این بناها را نابود کند.

این گزارش، یادآوری‌ای است برای تاریخ‌نویسی آینده؛ اینکه چگونه در تاریک‌ترین لحظات، مردم و مسئولان در ایران با تدبیر و همت، گنجینه‌های خود را نجات دادند و امروز با عزمی راسخ در پی مرمت و باززنده سازی این آثار هستند. این متن مقدمه‌ای است بر گزارشی که نه تنها به دنبال ثبت وضعیت خسارت در استان‌های مختلف است، بلکه می‌خواهد فریاد تاریخی این آثار زخمی را به گوش جهانیان برساند و در ترازوی حقوق بین‌الملل، جنایت فرهنگی دشمن را محکوم کند.

حفاظت از میراث فرهنگی در طول درگیری های مسلحانه، نه یک ترجیح اخلاقی، بلکه یک تعهد قانونی الزام آور در چارچوب حقوق بین الملل بشردوستانه است. این تعهدات ریشه در کنوانسیون های بین المللی دارند که پس از تجربیات تلخ جنگ ها شکل گرفته اند؛ با این حال، در این مورد، این قوانین به طور سیستماتیک و از پیش برنامه ریزی شده توسط ایالات متحده آمریکا و رژیم صهیونیستی نقض شده اند. این اقدامات نه تصادفی و نه خسارت جانبی بودند؛ بلکه گزینشی، هدفمند و مبتنی بر استراتژی نابودی هویت فرهنگی بودند. از کرمانشاه تا سنندج، از اصفهان تا تبریز و از خرم آباد تا بوشهر، نشانه های این نقض آشکار حقوق بین الملل در همه جا قابل مشاهده است.

بر اساس مفاد کنوانسیون ۱۹۵۴ لاهه برای حمایت از اموال فرهنگی در زمان مخاصمات مسلحانه، به ویژه مواد ۴ و ۱۹، که حفاظت از اموال فرهنگی، را حتی در شرایط مخاصمات داخلی نیز الزامی است. همچنین کنوانسیون ۱۹۷۲ حفاظت از میراث فرهنگی و طبیعی جهان، به ویژه ماده ۶، احترام به میراث جهانی را برای کشورهای عضو الزام آور می داند و نیز قطعنامه ۲۳۴۷ شورای امنیت سازمان ملل متحد (۲۰۱۷م)، تخریب میراث فرهنگی را اقدامی مجرمانه و محکوم اعلام کرده است و مطابق این احکام، تمامی حملات نظامی به اماکن فرهنگی و تاریخی ایران نقض آشکار تعهدات بین المللی و مصداق بارز جنایت علیه میراث بشریت به شمار می رود.

کنوانسیون لاهه ۱۹۵۴ صراحت دارد که موزه ها، بناهای تاریخی و مراکز فرهنگی نباید هدف قرار بگیرند، حتی اگر جنگ تمام عیار باشد. این یک خط قرمز است. وقتی دشمن به کاخ گلستان یا قلعه فلک الافلاک حمله می کند، نمی تواند بگوید «هدف نظامی بود». این بناها هیچ کارخانه تسلیحاتی، هیچ پادگان، هیچ مرکز فرماندهی و هیچ هدف نظامی نبوده اند.

اما دشمن نه تنها از این خط قرمز عبور کرد، بلکه عمداً آن را رد کرد. چون در روان شناسی جنگ مدرن، هدف گیری موزه ها پیامی دارد: می خواهیم به شما بفهمانیم که تاریخ شما را قبول نداریم، هویت شما را مهم نمی شماریم و می خواهیم آن را از بین ببریم

تخریب میراث فرهنگی ایران نقض آشکار حقوق بین الملل

۱- کنوانسیون لاهه ۱۹۵۴ میلادی «کنوانسیون حمایت از اموال فرهنگی در صورت بروز مخاصمه مسلحانه» و پروتکل های الحاقی آن:
- ایران به این کنوانسیون ملحق شده و «قرارداد حمایت اموال فرهنگی هنگام جنگ در ایران» در سال ۱۳۳۷ بین ایران و لاهه مصوب و منعقد شده است.
- ایران به پروتکل دوم کنوانسیون لاهه ۱۹۵۴ (۱۹۹۹م) با قانون سال ۱۳۸۰ ملحق شده است.

اموال فرهنگی ایران
تحت پوشش حمایتی حقوق
بین الملل

۲- کنوانسیون حمایت میراث فرهنگی و طبیعی جهان (۱۹۷۲ میلادی):
- ایران با قانون مصوب سال ۱۳۵۳ به این کنوانسیون ملحق شده است.
- ۲۹ پرونده میراث فرهنگی و طبیعی ثبت جهانی شده ایران، شامل ۱۱۴ سایت تاریخی، فرهنگی و طبیعی تحت پوشش حمایت حقوقی این کنوانسیون است.

میراث فرهنگی ملموس و
ناملموس ثبت جهانی ایران
تحت پوشش حمایتی حقوق
بین الملل

۳- کنوانسیون حراست از میراث فرهنگی ناملموس (۲۰۰۳ میلادی):
- ایران با قانون مصوب سال ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی به این کنوانسیون ملحق شده است
- ۲۷ عنصر میراث فرهنگی ناملموس ایران (ملی و چند ملیتی) ثبت جهانی شده تحت پوشش حمایت حقوقی این کنوانسیون است.

اصول بین المللی نقض شده

کنوانسیون لاهه ۱۹۵۴ و پروتکل های الحاقی آن: «کنوانسیون حمایت از اموال فرهنگی در صورت بروز مخاصمه مسلحانه»:

مطابق ماده ۲ این کنوانسیون حمایت از اموال فرهنگی شامل «حراست» و «محترم شمردن» از آن اموال است. در همین راستا، ماده ۴ همان کنوانسیون اختصاصاً به موضوع «محترم شمردن اموال فرهنگی» پرداخته و بند ۱ این ماده اشعار می دارد: «۱- طرف های معظم متعهد تعهد می نمایند اموال فرهنگی را را چه در سرزمین خود و چه در سرزمین یکی از طرف های متعهد محترم شمرده، استفاده از اموال مزبور و از وسایل محافظت آنها و از مناطق مجاور آنها را به نحوی که در صورت وقوع جنگ موجب تخریب آنها یا آسیب به آنها باشد ممنوع ساخته و از هر عمل خصمانه ای در باب آنها خودداری نمایند.»

این کنوانسیون صراحتاً محافظت از بناهای فرهنگی در زمان جنگ را الزام آور می کند. بند ۴ و ۵ پروتکل دوم (۱۹۹۹) می گوید: «هیچ طرفی نمی تواند از اهداف فرهنگی به عنوان هدف نظامی استفاده کند، حتی اگر آنها در نزدیکی اهداف نظامی باشند».

کنوانسیون لاهه ۱۹۵۴ و پروتکل های الحاقی آن اصولی کلیدی را مطرح می کند:

۱. اصل تفکیک (Distinction): بین اهداف نظامی و غیرنظامی باید تفاوت قائل شد.
۲. اصل تناسب (Proportionality): خسارت به اهداف غیرنظامی نباید به طور غیرواقعی با منافع نظامی مورد انتظار مقایسه شود.
۳. اصل احتیاط (Precaution): طرفین درگیر باید تمام اقدامات ممکن را برای کاهش آسیب به غیرنظامیان و موسسات فرهنگی انجام دهند. این شامل انتقال آثار به مخازن امن، اعلام هشدار برای زمان و برنامه ریزی برای دور نگه داشتن از مناطق خطر است.

نقض رخ داده:

خسارات وارده به موزه ها و میراث فرهنگی ایران نه تنها به ارزش تاریخی، معماری و هنری این آثار منحصر به فرد آسیب می رساند، بلکه مغایر با اصل محترم شمردن اموال فرهنگی است.

اصول بین المللی نقض شده

۲. کنوانسیون یونسکو ۱۹۷۲ در حمایت از میراث فرهنگی - طبیعی جهانی:

بند ۳ ماده ۶ مصرحاً بیان می کند: «هر یک از دولت های عضو کنوانسیون حاضر متعهد می شود که آگاهانه از هر گونه اقدامی که ممکن است مستقیماً یا غیرمستقیماً به میراث فرهنگی و طبیعی مذکور در مواد ۱ و ۲ واقع در قلمرو سایر دولت های متعاقد این کنوانسیون لطمه بزند، خودداری کند».

۲۹- پرونده میراث فرهنگی و طبیعی ثبت جهانی شده ایران، شامل ۱۱۴ سایت تاریخی، فرهنگی و طبیعی تحت پوشش حمایت حقوقی این کنوانسیون است.

نقض رخ داده:

خسارات وارده به میراث جهانی ایران - از جمله کاخ گلستان، کاخ چهلستون، میدان امام اصفهان و سایر سازه های موجود در فهرست موقت یونسکو - نه تنها به ارزش تاریخی، معماری و هنری این آثار منحصر به فرد آسیب می رساند، بلکه گنجینه ای مشترک برای تمام بشریت را نیز تهدید می کند.

تحلیل اقدامات دشمن در تقابل با قوانین بین المللی

نوع نقض	توصیف	ماده قانونی نقض شده
عدم تفکیک بین اهداف نظامی و غیرنظامی	حمله مستقیم به موزه‌ها بدون هیچ هدف نظامی	کنوانسیون لاهه ۱۹۵۴، بند ۴
عدم رعایت اصل تناسب	خسارت بسیار بیشتر از هرگونه ادعای نظامی	پروتکل دوم ۱۹۹۹، بند ۵
استفاده از سلاح‌های نامنطبق	استفاده از بمب‌های با شعاع انفجار زیاد در شهرهای تاریخی	کنوانسیون جنگ‌های شهری
حمله به اهداف ثبت شده یونسکو	خسارت به بناهای با ارزش جهانی ثبت شده	کنوانسیون میراث جهانی یونسکو ۱۹۷۲
حملات هم‌زمان و برنامه‌ریزی شده	حمله به ۴۹ موزه در یک بازه زمانی کوتاه	اصول حقوق بشر دوستانه چهار کنوانسیون ژنو (۱۹۴۹)، کنوانسیون لاهه (۱۹۵۴)، کنوانسیون حمایت از میراث فرهنگی و طبیعی (۱۹۷۲)، کنوانسیون عدم تقادم (۱۹۶۸)، پروتکل‌های الحاقی ۱۹۷۷ و ۱۹۷۹

این گزارش تنها یک سوابق خسارت نیست؛ بلکه سندی حقوقی است که می تواند برای:

۱. رسیدگی در دیوان کیفری بین المللی (ICC) جهت نقض حقوق بشر دوستانه؛
۲. برای بررسی نقض مقررات میراث فرهنگی توسط مقامات یونسکو؛
۳. شورای حقوق بشر سازمان ملل برای ثبت نقض حقوق بشر توسط کشورهای متخلف؛ و
۴. در دیوان بین المللی دادگستری (ICJ) برای پیگیری حقوقی علیه رژیم های متخلف استفاده شود.

پیامدهای فرهنگی و روانی حمله و خسارت به میراث فرهنگی

- ترساندن مردم از طریق آسیب به نقاط مورد احترامشان؛
- پاک کردن هویت ملی از طریق ویرانی نشانه های هویتی؛
- ایجاد شوک فرهنگی برای تضعیف مقاومت در برابر تهاجم؛
- خسارت معنوی به میراث ناملموس جوامع به عنوان رکن اصلی تاب آوری اجتماعی و فرهنگی.

**تخریب بناهای تاریخی،
تلاشی برای نابودی حافظه ی جمعی یک ملت
است.**

این اقدام، مشابه استراتژی های دیده شده در جنگ های یوگسلاوی، عراق و افغانستان است.

اقدامات وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ایران :

۱. ابلاغ چارچوب ها و دستورالعمل اقدامات پیشگیرانه و واکنش سریع؛
۲. انتقال اموال منقول فرهنگی و تاریخی به مخازن امن و تثبیت و حفاظت برجای آثار غیرقابل جابجایی پیش از شروع جنگ در موزه ها و اماکن فرهنگی و تاریخی؛
۳. نصب نشان سپر آبی در آثار تاریخی و موزه ها در راستای تفکیک به عنوان مناطق غیرنظامی؛
۴. افزایش ضریب ایمنی آثار تاریخی و موزه ها در برابر حملات مستقیم و غیر مستقیم نظامی؛
۵. ارزیابی و مستندسازی خسارات به میراث فرهنگی و موزه ها؛
۶. مکاتبه و اعلام وضعیت به نهادهای بین المللی در مورد خسارت های جنگی وارده و تهدیدی به میراث فرهنگی و موزه های ایران؛
۷. ارسال گزارش به نهادهای ذیصلاح بین المللی از جمله یونسکو و سازمان های بین المللی جهت بررسی نقض قوانین صورت پذیرفته در حمله به میراث فرهنگی و موزه های ایران؛

مکاتبه و اعلام وضعیت به نهادهای بین المللی در مورد خسارت های جنگی وارده و تهدیدی به میراث فرهنگی و موزه های ایران:

مکاتبه وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ایران به:

۱. مدیر کل یونسکو: در خصوص آسیب به کاخ گلستان
۲. وزیر فرهنگ کشورهای عضو اتحادیه میراث فرهنگی آسیا (آچا)
۳. وزیر فرهنگ عضو مجمع تمدن های باستانی
۴. دبیر کل سازمان جهانی گردشگری
۵. مدیر کل یونسکو: در رابطه با سایر آثار ثبت جهانی آسیب دیده
۶. مدیر کل یونسکو: در خصوص آثار ملی آسیب دیده در ایران
۷. رئیس مجمع عمومی کنوانسیون حفاظت از میراث ناملموس یونسکو (کنوانسیون ۲۰۰۳)
۸. رئیس شورای ائتلاف میراث فرهنگی آسیا (آچا): برای طرح موضوع حفاظت از آثار میراث فرهنگی ایران

جمهوری اسلامی ایران

وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

وضعیت خسارات وارده به میراث فرهنگی و موزه های جمهوری اسلامی ایران در تهاجم نظامی ایالات متحده آمریکا و رژیم صهیونی

از ۹ اسفند ۱۴۰۴

آسیب و خسارت به ۱۱۶ موزه و اثر تاریخی - فرهنگی در ۱۶ استان و ۲۱ شهر

آسیب و خسارت به
۶ بافت تاریخی شهری

آسیب و خسارت به
۴۹ موزه

آسیب و خسارت به
۴ اثر ثبت جهانی

تعداد آثار و موزه های آسیب دیده در استان ها

تهران	اصفهان	کردستان	لرستان	کرمانشاه	بوشهر	قم	البرز	آذربایجان شرقی	آذربایجان غربی	مازندران	سیستان و بلوچستان	ایلام	گیلان	خوزستان	فارس
۶۰	۲۰	۱۲	۴	۴	۲	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۲

بخشی از آثار تاریخی و موزه های آسیب دیده در استان تهران

شهر تهران، پایتخت جمهوری اسلامی ایران با ۶۰ اثر تاریخی و موزه آسیب دیده

ساختمان تاریخی بانک ملی شعبه بازار تهران
ساختمان وزارت دارایی
ساختمان دادگستری استان تهران
مدرسه حکیم باشی
مسجد سپهسالار-مدرسه عالی شهیدمطهری
موزه هنرهای ملی
عمارت مسعودیه
خانه مستوفی الممالک
مجموعه چوگان و سوارکاری فرح آباد
آشیانه قدیمی فرودگاه قلعه مرغی
میدان شهدا - تهران
میدان بهارستان- تهران
میدان ارگ-مجموعه ارگ تاریخی تهران
مجموعه بازار تهران
محور فرهنگی خیابان ولی عصر
موزه آگینه
موزه خصوصی گل محمدی - رباط کریم

مسجد اردبیلیها
کاخ فرح آباد (دوشان تپه)
عمارت منظریه
آسیاب کهک مرزداران
حسینیه ارشاد
عمارت ارباب هرمز
عمارت کلاه فرنگی (بی سیم)
ساختمان وزارت میراث فرهنگی
ترمینال شماره ۱ فرودگاه مهرآباد
خانه تیمورتاش (موزه جنگ)
خانه بینا
خانه پروفیسور عدل (پژوهشکده فرهنگ و هنر)
کاروانسرای گمرک
بقعه سرقبر آقا
ساختمان رادیو تهران
مسجد ارگ تهران

کاخ گلستان - تهران (۷ موزه)
مجموعه فرهنگی تاریخی سعدآباد (۱۴ موزه)
مجموعه سلطنت آباد
ساختمان مجلس شورای اسلامی (سنا)
ساختمان های تاریخی دانشگاه جنگ
ساختمان انستیتو پاستور ایران
موزه تاریخ کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
موزه صنعت برق در میدان شهدا
عمارت کلاه فرنگی عشرت آباد
عمارت کلاه فرنگی زندان قصر
برج آزادی
کاخ مرمر
فرهنگسرای نگارستان (موزه سابق قرآن)
مدرسه ابومسلم
ساختمان دادسرای عمومی و انقلاب تهران
مجلس شورای ملی

به همراه حملات متعدد به بافت تاریخی شهر تهران و بناهای واجد ارزش تاریخی آن

شهر اصفهان: یک شهر در قامت یک موزه فرهنگ و هنر اسلامی
اصفهان نگین فرهنگ و هنر

بخشی از آثار تاریخی و موزه های آسیب دیده در استان اصفهان

خانه جبارزاده - اصفهان	کاخ موزه چهلستون - اصفهان
خانه مشکی - اصفهان	موزه هنرهای تزئینی (عمارت رکیب خانه) - اصفهان
تکیه میرزا رفیعا نائینی - اصفهان	مسجد جامع عباسی - اصفهان
بقعه بابا رکن الدین - اصفهان	مجموعه بناهای میدان نقش جهان (مسجد شیخ لطف الله، کاخ عالی قاپو، سردر قیصریه و ...)
تکیه مادر شاهزاده - اصفهان	تالار اشرف - اصفهان
حمام جارچی باشی - اصفهان	جبه خانه - اصفهان
موزه خصوصی خط و کتابت (پیدنی) در فولاد شهر	تالار تیموری - اصفهان
کارخانه رسندگی نوین در شهررضا	مجموعه توحیدخانه (دانشگاه هنر) - اصفهان
مسجد جامع - خوانسار	خانه امین - اصفهان
خانه تاریخی ابهری - خوانسار	کاخ هشت بهشت - اصفهان
مسجد رئیسان - خوانسار	مدرسه تاریخی سعدی

در کنار حمله به حریم میراث جهانی در اصفهان

شاهد حمله به بافت تاریخی شهر اصفهان و خوانسار بودیم.

بخشی از آثار تاریخی و موزه های آسیب دیده در استان لرستان

مجموعه قلعه فلک افلاک و موزه مردم شناسی و باستان شناسی آن - خرم آباد

مسجد توسلی - خرم آباد

خانه آخوندایو (موزه زبان و فرهنگ لرستان) - خرم آباد

قلعه مظفری - الشتر

بخشی از آثار تاریخی و موزه های آسیب دیده در استان کردستان

عمارت سالار سعید (موزه باستان شناسی) - سنندج

عمارت آصف وزیری (خانه کرد، موزه مردم شناسی) - سنندج

عمارت خسرو آباد - سنندج

منزل آیت الله مجتهدی - سنندج

مسجد و امامزاده پیر عمر - سنندج

مسجد جامع - سنندج

عمارت ملک التجار - سنندج

منزل صحرایی - سنندج

منزل امین الاسلام - سنندج

منزل نصرت نوری - سنندج

منزل متوسل - سنندج

حمام دو خزینه - سنندج

بخشی از آثار تاریخی و موزه های آسیب دیده در ۱۱ استان دیگر

موزه مردم شناسی - مهاباد	آذربایجان غربی
عمارت سبزآبادبو شهر (موزه منطقه ای و موزه دریا و دریانوردی) و خانه وایت هاوس سیراف	بوشهر
کاخ صفی آباد - بهشهر	مازندران
موزه سنجش - تبریز	آذربایجان شرقی
موزه باستان شناسی دره شهر	ایلام
محوطه کوه خواجه - زابل	سیستان و بلوچستان
مسجد جامع قم و مدرسه جهانگیر خان قم	قم
کاخ موزه سلیمانیه و قلعه صمصام	البرز
کاخ میان پشته بندرانزلی (موزه نیروی دریایی)	گیلان
موزه مردم شناسی دزفول (حمام کرناسیون دزفول)	خوزستان
موزه تاریخ آموزش و پرورش فارس و بلدیة قدیم	فارس

و آسیب به ۶ بافت تاریخی شهری: تهران، اصفهان، سنندج، کرمانشاه، قم، خوانسار

جمهوری اسلامی ایران

وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

**نمونه هایی از آسیب های وارده به
آثار تاریخی ثبت ملی و جهانی و موزه های جمهوری اسلامی ایران
در تهاجم نظامی ایالات متحده آمریکا و رژیم صهیونی**

از ۹ اسفند ۱۴۰۴

مجموعه میراث جهانی کاخ موزه گلستان - تهران

شناسنامه ارزیابی خسارت و فوریت های مرمتی

در سال ۲۰۱۳ در فهرست میراث جهانی یونسکو ثبت شده	شماره ثبت اثر	مشخصات هویتی و ثبتی
مجموعه میراث جهان کاخ موزه گلستان	نام اثر و قدمت	
جهانی (UNESCO)	وضعیت ثبتی	
موزه	کاربری فعلی	تحلیل واقعه و منشأ آسیب
۱۴۰۴/۱۲/۱۰ - ساعت ۲۲	تاریخ و ساعت وقوع حادثه	
موج انفجار (لرزه ای) - آتش سوزی جانبی - ترکش - موج صوتی	نوع و عامل مخرب	
عرصه ثبت جهانی - اعیان (بدنه اصلی) - حریم (منظری و بناهای وابسته)	موقعیت دقیق آسیب	ارزیابی فنی و سازه ای (شدت بحران)
<p>آسیب به ۳۲۰ درب و پنجره و اروسی های تاریخی</p> <p>فرو ریختگی و ترک ۲۵۰ مترمربع از کاشی کاری های تاریخی</p> <p>خسارت به ۱۱۰۰ متر مربع آینه کاری های تاریخی قاجاری و گجبری های نفیس</p> <p>آسیب دیدگی در ۱۰۰۰ مترمربع نقاشی های دیواری تالار اصلی</p> <p>آسیب به ۲۵۰۰ متر مربع از ورق های شیروانی سقف ها</p> <p>آسیب به ۳۰ شعلع لوستر های تاریخی</p> <p>آسیب به ۲۰۰۰ متر مربع خریاهای چوبی سقف ها</p> <p>آسیب به ۱۰۰۰ متر مربع قاب بندی چوبی سقف</p> <p>آسیب به ۵ نقاشی تاریخی قهوه خانه ای</p>	نوع آسیب دیدگی	

موقعیت کاخ موزه گلستان و نقطه مورد حمله

تخریب‌های کاخ موزه گلستان – تهران

تخریب‌های کاخ موزه گلستان – تهران

تخریب های کاخ موزه گلستان - تهران

تخریب های کاخ موزه گلستان - تهران

خسارات وارده به میراث فرهنگی و موزه های جمهوری اسلامی ایران
در تهاجم نظامی ایالات متحده آمریکا و رژیم صهیونی

تخریب های کاخ موزه گلستان - تهران

میدان نقش جهان اصفهان

میراث جهانی

شناسنامه ارزیابی خسارت و فوریت های مرمتی

در سال ۱۳۱۳ به شماره ۱۰۲ در فهرست آثار ملی ایران و در ۱۳۵۸ به شماره ۱۱۵ ثبت جهانی	شماره ثبت اثر	مشخصات هویت و ثبتی
میدان نقش جهان	نام اثر و قدمت	
جهانی (UNESCO)	وضعیت ثبتی	
فضای شهری تاریخی، کاخ و مساجد تاریخی	کاربری فعلی	تحلیل واقعه و منشأ آسیب
۱۴۰۴/۱۲/۱۶ - ساعت ۸ صبح و ۱۴۰۴/۱۲/۱۸ - ساعت ۱۴:۳۰	تاریخ و ساعت وقوع حادثه	
موج انفجار (لرزه ای) - آتش سوزی جانبی - ترکش - موج صوتی	نوع و عامل مخرب	ارزیابی فنی و سازه ای (شدت بحران)
عرصه ثبت جهانی - اعیان (بدنه اصلی) - حریم (منظری و بناهای وابسته)	موقعیت دقیق آسیب	
آسیب به ۶۵۰ متر مربع بازشوهای در عمارت عالیقاپو، مسجد امام، سردر قیصریه، طبقه فوقانی میدا فروریختگی و ترک در ۱۲۰۰ مترمربع کاشیکاری مسجد امام، مسجد شیخ لطف الله، میدان و سردر قیصریه خسارت به ۴۰۰ متر مربع گچبری های نفیس عمارت عالیقاپو، قیصریه و رسمی بندی های گچی طبقه فوقانی آسیب دیدگی در ۵۰ متر مربع نقاشی های دیواری تالار اصلی جدا شدن لایه های کاشی از زمینه و حرکت ازاره های سنگی تخریب ورودی میدان از سمت خیابان سپه و حافظ و چند قسمت طاق بازار در اثر موج انفجار	نوع آسیب دیدگی	

موقعیت اثر ثبت جهانی میدان نقش جهان و نقطه مورد حمله و اصابت

تصاویر از حمله به حریم میدان نقش جهان - اصفهان

خسارات وارده به میراث فرهنگی و موزه های جمهوری اسلامی ایران
در تهاجم نظامی ایالات متحده آمریکا و رژیم صهیونی

تخریب های میدان نقش جهان و آثار تاریخی وابسته - اصفهان

تخریب های میدان نقش جهان و آثار تاریخی وابسته - اصفهان

خسارات وارده به میراث فرهنگی و موزه های جمهوری اسلامی ایران
در تهاجم نظامی ایالات متحده آمریکا و رژیم صهیونی

تخریب های میدان نقش جهان و آثار تاریخی وابسته - اصفهان

باغ چهل ستون در اصفهان

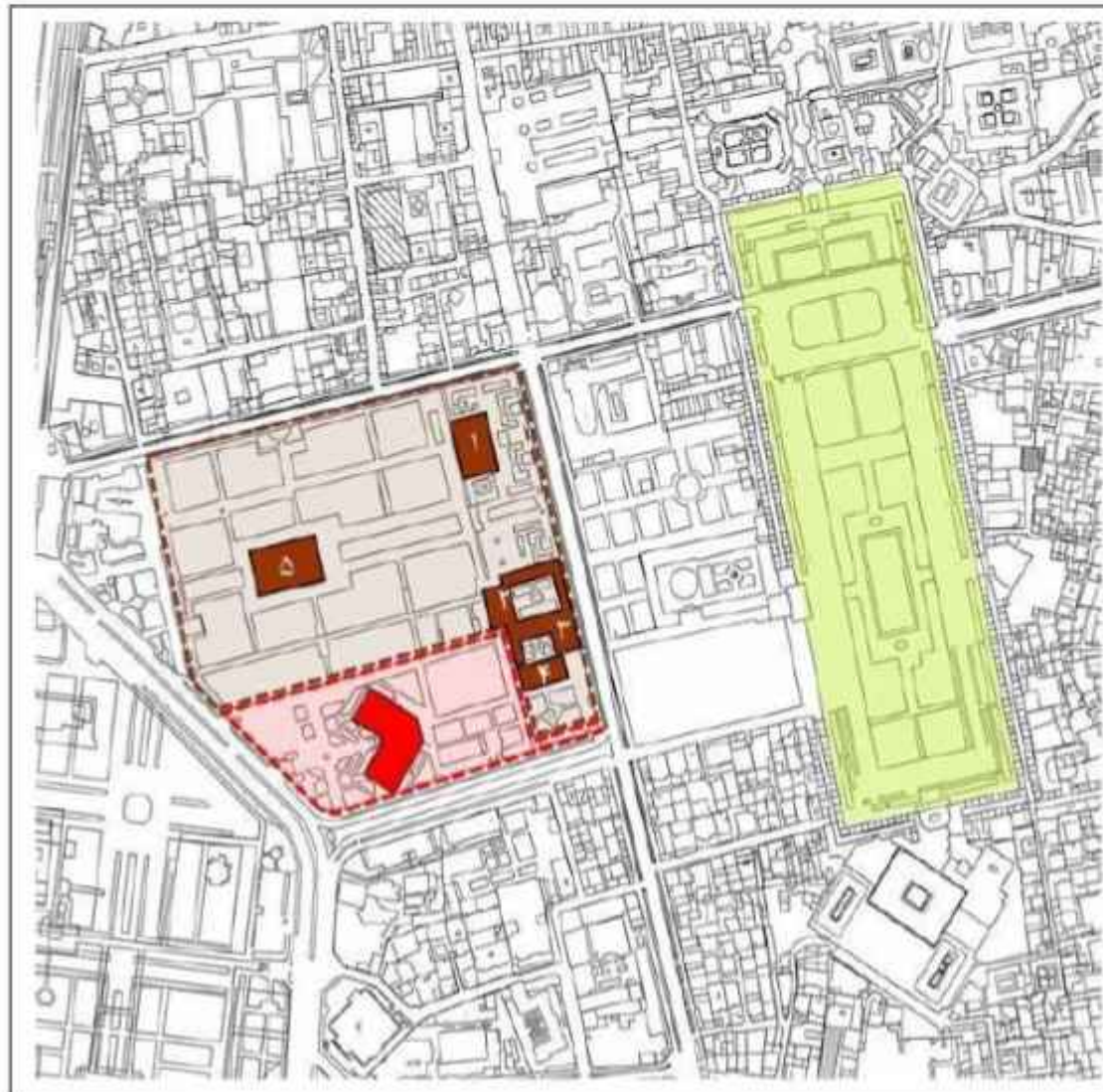
میراث جهانی

شناسنامه ارزیابی خسارت و فوریت های مرمتی

شماره ثبت اثر	شماره ۱۰۸ فهرست آثار ملی سال ۱۳۱۰ و شماره ۱۳۷۲ فهرست میراث جهانی یونسکو سال ۲۰۱۱	مشخصات هویتی و ثبتی
نام اثر و قدمت	پایگاه میراث جهانی چهلستون با قدمت صفوی	
وضعیت ثبتی	جهانی (UNESCO)	
کاربری فعلی	سایت موزه	تحلیل واقعه و منشأ آسیب
تاریخ و ساعت وقوع حادثه	۱۴۰۴/۱۲/۱۸ - ساعت ۱۴:۴۰	
نوع و عامل مخرب	موج انفجار (لرزه ای) - آتش سوزی جانبی - ترکش موج صوتی	ارزیابی فنی و سازه ای (شدت بحران)
موقعیت دقیق آسیب	عرصه اثر - اعیان (بدنه اصلی) - حریم (منظر یا بناهای وابسته)	
سطح تخریب	جزئی (تزیینات) - متوسط (الحاقتات) - کلی (سازه باربر) خطر ریزش آنی	
نوع آسیب دیدگی	عرصه اثر - اعیان (بدنه اصلی) - حریم (منظر یا بناهای وابسته) سازه ای (ترک های عمیق، رانش دیوار، فروپاشی سقف) غیرسازه ای (تزیینات معماری، کاشیکاری، آرایه های چوبی، بازشوها)	

موقعیت دو اثر ثبت جهانی کاخ موزه چهلستون و میدان نقش جهان اصفهان و تالار تیموری، تالار اشرف و موزه هنرهای تزئینی به منطقه مورد حمله و اصابت

عنوان نقشه: پلان عمومی محدوده

ساختمان اصلی استانداری (محل انفجار)

محدوده استانداری اصفهان

موقعیت مکانی ابنه تاریخی آسیب دیده: ۱. تالار تیموری؛ ۲. موزه هنرهای معاصر؛ ۳. موزه هنرهای تزئینی؛ ۴. تالار اشرف؛ ۵. کاخ چهلستون

میدان نقش جهان

تخریب‌های کاخ موزه چهلستون – اصفهان

تخریب های کاخ موزه چهلستون

تصاویر از اثر و بنا و تخریب های کاخ موزه چهلستون

تخریب های کاخ موزه چهلستون

خسارات وارده به میراث فرهنگی و موزه های جمهوری اسلامی ایران در تهاجم نظامی ایالات متحده آمریکا و رژیم صهیونی

تصاویر قبل و بعد: تطبیق وضعیت سلامت با وضعیت فعلی کاخ موزه چهلستون

قبل از آسیب

بعد از آسیب

خسارات وارده به میراث فرهنگی و موزه های جمهوری اسلامی ایران
در تهاجم نظامی ایالات متحده آمریکا و رژیم صهیونی

تصاویر قبل و بعد: تطبیق وضعیت سلامت با وضعیت فعلی کاخ موزه چهلستون

قبل از آسیب

بعد از آسیب

خسارات وارده به میراث فرهنگی و موزه های جمهوری اسلامی ایران در تهاجم نظامی ایالات متحده آمریکا و رژیم صهیونی

تصاویر قبل و بعد: تطبیق وضعیت سلامت با وضعیت فعلی کاخ موزه چهلستون

قبل از آسیب

بعد از آسیب

مجموعه قلعه فلک الافلاک خرم آباد - لرستان
(موزه مردم شناسی و باستان شناسی)

شناسنامه ارزیابی خسارت و فوریت های مرمتی

۸۸۳ مورخ ۱۳۴۸/۷/۱۰	شماره ثبت اثر	مشخصات هویتی و ثبتی
مجموعه تاریخی فرهنگی قلعه فلک الافلاک، قدمت از دوره پیش از تاریخ تا دوره پهلوی	نام اثر و قدمت	
ملی - پایگاه ملی	وضعیت ثبتی	
موزه - اداری	کاربری فعلی	تحلیل واقعه و منشأ آسیب
۱۴۰۴/۱۲/۱۷ - ساعت ۱۷	تاریخ و ساعت وقوع حادثه	
اصابت مستقیم پرتابه - موج انفجار (لرزه ای)	نوع و عامل مخرب	
عرصه اثر - اعیان (بدنه اصلی) - حریم (منظر یا بناهای وابسته)	موقعیت دقیق آسیب	ارزیابی فنی و سازه ای (شدت بحران)
جزئی (تزئینات) - متوسط (الحاقات) - کلی (سازه باربر)	سطح تخریب	
عرصه اثر - اعیان (بدنه اصلی) - حریم (منظر یا بناهای وابسته)	موقعیت دقیق آسیب	
سازه ای (ترک های عمیق، رانش دیوار، فروپاشی سقف) غیرسازه ای (تزئینات معماری، کاشیکاری، آرایه های چوبی، بازشوها)	نوع آسیب دیدگی	

محل اصابت موشک های شلیک شده با نقاط قرمز رنگ مشخص شده است

تخریب های مجموعه فلک افلاک - لرستان

تخریب های مجموعه فلک افلاک - لرستان

تخریب های مجموعه فلک افلاک - لرستان

تخریب های مجموعه فلک افلاک - لرستان

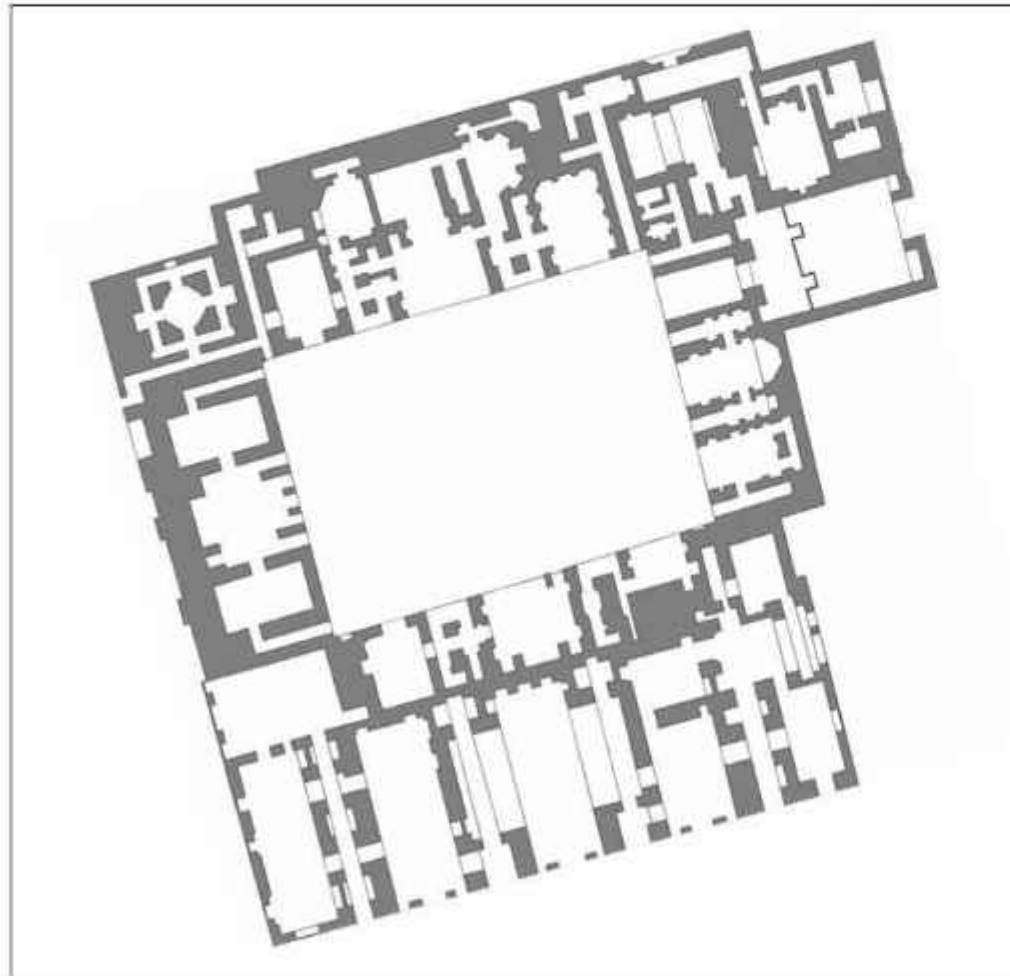

موزه هنرهای تزئینی (عمارت رکیب خانه) - اصفهان

شناسنامه ارزیابی خسارت و فوریت های مرمتی

۱۷۰۳ تاریخ ثبت : ۱۳۶۴ / ۹ / ۱۷	شماره ثبت اثر	مشخصات هویتی و ثبتی
رکیب خانه (موزه هنرهای تزئینی اصفهان) - دوره صفویه	نام اثر و قدمت	
ملی	وضعیت ثبتی	
موزه	کاربری فعلی	تحلیل واقعه و منشأ آسیب
۱۸/۱۲/۱۴۰۴ - ساعت ۱۴:۴۵	تاریخ و ساعت وقوع حادثه	
موج انفجار (لرزه ای) - ترکش - موج صوتی	نوع و عامل مخرب	
عرصه اثر - اعیان (بدنه اصلی) - حریم (منظر یا بناهای وابسته)	موقعیت دقیق آسیب	ارزیابی فنی و سازه ای (شدت بحران)
متوسط (الحاقت)	سطح تخریب	
عرصه اثر - اعیان (بدنه اصلی) - حریم (منظر یا بناهای وابسته)	موقعیت دقیق آسیب	
سازه ای (ترک های عمیق، رانش دیوار، فروپاشی سقف) غیرسازه ای (تزیینات معماری، کاشیکاری، آرایه های چوبی، بازشوها)	نوع آسیب دیدگی	

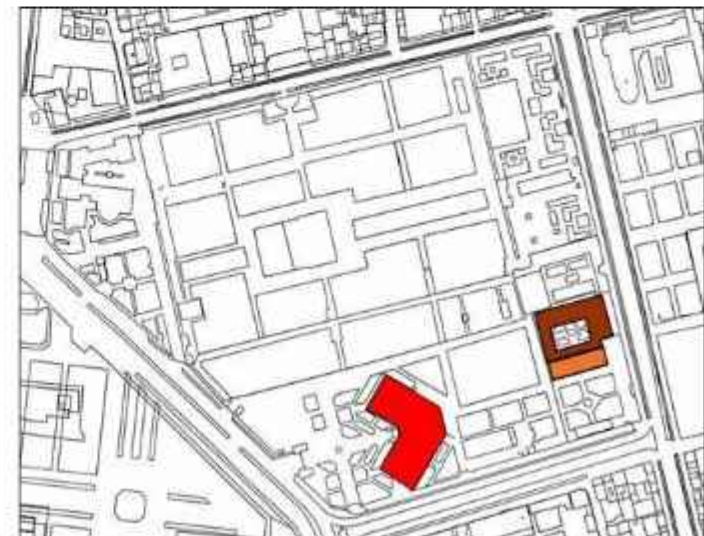
موقعیت موزه هنرهای تزئینی اصفهان به منطقه مورد حمله و اصابت

عنوان نقشه: پلان موزه هنرهای
تزئینی و تالار اشرف

- ساختمان اصلی استانداری (محل انفجار)
- موقعیت مکانی موزه هنرهای تزئینی
- موقعیت مکانی تالار اشرف

تخریب‌های موزه هنرهای تزئینی - اصفهان

تخریب های موزه هنرهای تزئینی - اصفهان

تخریب های موزه هنرهای تزیننی - اصفهان

تخریب های موزه هنرهای تزیننی - اصفهان

موزه باستان شناسی دره شهر – ایلام

شناسنامه ارزیابی خسارت و فوریت های مرمتی

	شماره ثبت اثر	مشخصات هویتی و ثبتی
موزه دره شهر - معاصر	نام اثر و قدمت	
	وضعیت ثبتی	
موزه	کاربری فعلی	تحلیل واقعه و منشأ آسیب
۱۴۰۴/۱۲/۱۷ - ساعت ۲ بامداد	تاریخ و ساعت وقوع حادثه	
موج انفجار (لرزه ای)	نوع و عامل مخرب	
اعیان (بدنه اصلی)	موقعیت دقیق آسیب	ارزیابی فنی و سازه ای (شدت بحران)
متوسط (الحاقات)	سطح تخریب	
اعیان (بدنه اصلی)	موقعیت دقیق آسیب	
غیرسازه ای (تزئینات معماری، کاشیکاری، آرایه های چوبی ، بازشوها)	نوع آسیب دیدگی	

تخریب های موزه باستان شناسی دره شهر - ایلام

موزه سنجش تبریز_ آذربایجان شرقی

شناسنامه ارزیابی خسارت و فوریت های مرمتی		
۱۸۶۲	شماره ثبت اثر	مشخصات هویتی و ثبتی
موزه سنجش ، اوایل قاجار	نام اثر و قدمت	
ملی	وضعیت ثبتی	
موزه	کاربری فعلی	تحلیل واقعه و منشأ آسیب
۱۹/۱۲/۱۴۰۴ - ساعت ۱۴:۳۰	تاریخ و ساعت وقوع حادثه	
موج انفجار (لرزه ای) - موج صوتی	نوع و عامل مخرب	
اعیان (بدنه اصلی)	موقعیت دقیق آسیب	ارزیابی فنی و سازه ای (شدت بحران)
کلی (سازه باربر)	سطح تخریب	
اعیان (بدنه اصلی)	موقعیت دقیق آسیب	
سازه ای (ترک های عمیق، رانش دیوار، فروپاشی سقف) غیرسازه ای (تزیینات معماری، کاشیکاری، آرایه های چوبی ، بازشوها)	نوع آسیب دیدگی	

تخریب‌های موزه سنجش تبریز - آذربایجان شرقی

مجموعه فرهنگی تاریخی سعدآباد - تهران

در پی حمله بامداد سه شنبه ۲۶ اسفند ۱۴۰۴ به حریم مجموعه تاریخی سعدآباد، ۳ بنای تاریخی مهم این مجموعه شامل «کاخ سبز»، «موزه برادران امیدوار» و «کوشک (عمارت والی)» بر اثر موج انفجارها دچار خسارت سازه‌ای جدی شدند. همچنین موج انفجار به سایر ساختمان های تاریخی و ۱۲ موزه دیگر مجموعه خساراتی را وارد کرده است.

این مجموعه بزرگ تاریخی دارای حدود ۱۰۰ ساختمان بزرگ و کوچک و ۱۴ کاخ موزه و موزه است و نزدیک به ۲۰۰ هزار شیء تاریخی - فرهنگی در آن نگه داری می شود

خسارات وارده به میراث فرهنگی و موزه های جمهوری اسلامی ایران
در تهاجم نظامی ایالات متحده آمریکا و رژیم صهیونی

تخریب های مجموعه فرهنگی تاریخی سعد آباد - تهران

خسارات وارده به میراث فرهنگی و موزه های جمهوری اسلامی ایران
در تهاجم نظامی ایالات متحده آمریکا و رژیم صهیونی

تخریب های مجموعه فرهنگی تاریخی سعدآباد - تهران

موزه باستان شناسی (عمارت سالار سعید)

شناسنامه ارزیابی خسارت و فوریت های مرمتی

۱۱۷۲ فهرست آثار ملی	شماره ثبت اثر	مشخصات هویتی و ثبتی
عمارت ملا لطف الله سنندجی (عمارت حبیب)	نام اثر و قدمت	
ملی	وضعیت ثبتی	
موزه	کاربری فعلی	تحلیل واقعه و منشأ آسیب
۱۰/۱۲/۱۴۰۴ - ۶ و ۱۱ صبح	تاریخ و ساعت وقوع حادثه	
موج انفجار (لرزه ای) - موج صوتی	نوع و عامل مخرب	
عرصه اثر	موقعیت دقیق آسیب	ارزیابی فنی و سازه ای (شدت بحران)
جزئی (ترتینات) - متوسط (الحاقات)	سطح تخریب	
عرصه اثر	موقعیت دقیق آسیب	
غیرسازه ای (ترتینات معماری، کاشیکاری، آرایه های چوبی ، بازشوها)	نوع آسیب دیدگی	

تخریب های موزه باستان شناسی عمارت سالار سعید - سنندج

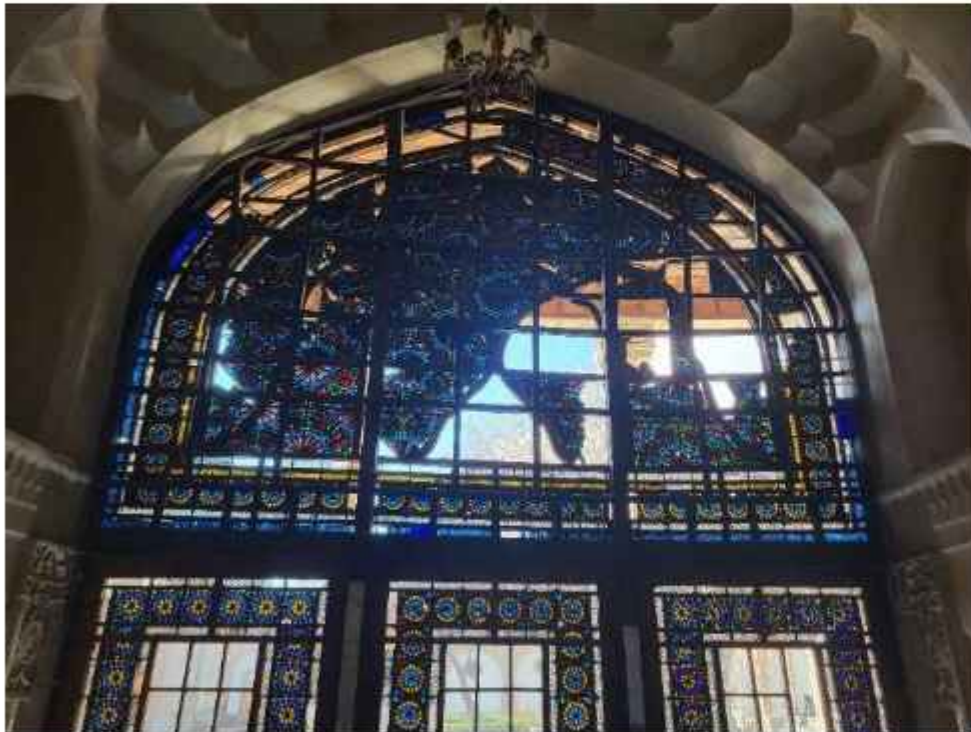
موزه مردم شناسی (عمارت آصف وزیری - خانه کرد)

شناسنامه ارزیابی خسارت و فوریت های مرمتی		
شماره ثبت اثر	شماره ۱۸۲۲ فهرست آثار ملی	مشخصات هویتی و ثبتی
نام اثر و قدمت	موزه مردم شناسی (عمارت آصف وزیری - خانه کرد) با قدمت صفویه و قاجاریه	
وضعیت ثبتی	ملی	
کاربری فعلی	موزه	تحلیل واقعه و منشأ آسیب
تاریخ و ساعت وقوع حادثه	۱۰/۱۲/۱۴۰۴ - ساعت ۶ و ۱۱ صبح	
نوع و عامل مخرب	موج انفجار (لرزه ای) - موج صوتی	
موقعیت دقیق آسیب	عرصه اثر	ارزیابی فنی و سازه ای (شدت بحران)
سطح تخریب	جزئی (تزیینات) - متوسط (الحاقات)	
موقعیت دقیق آسیب	عرصه اثر	
نوع آسیب دیدگی	غیرسازه ای (تزیینات معماری، کاشیکاری، آرایه های چوبی، بازشوها)	اقدامات حفاظتی اولیه
تخمین درصد کلی آسیب (درصد)	۴۵٪	
اقدامات انجام شده جهت رفع خطر	اجرای حفاظ از جنس نایلون یا پرده بر روی اروسی ها و سایر روزنه ها	

تخریب های موزه مردم شناسی عمارت آصف وزیری - کردستان

تخریب های موزه مردم شناسی عمارت آصف وزیری - کردستان

کاخ موزه خسرو آباد در سنندج - کردستان

شناسنامه ارزیابی خسارت و فوریت های مرمتی

شماره ثبت اثر	شماره ۱۴۹۱ فهرست آثار ملی	مشخصات هویتی و ثبتی
نام اثر و قدمت	عمارت خسروآباد با قدمت زندیه	
وضعیت ثبتی	ملی	
کاربری فعلی	موزه	تحلیل واقعه و منشأ آسیب
تاریخ و ساعت وقوع حادثه	۱۲/۱۲/۱۴۰۴ - ساعت ۱۱ صبح	
نوع و عامل مخرب	موج انفجار (لرزه ای) - موج صوتی	
موقعیت دقیق آسیب	عرصه و اعیان	ارزیابی فنی و سازه ای (شدت بحران)
سطح تخریب	جزئی (تزیینات) - متوسط (الحاقات)	
موقعیت دقیق آسیب	عرصه و اعیان	
نوع آسیب دیدگی	غیرسازه ای (تزیینات معماری، کاشیکاری، آرایه های چوبی ، بازشوها)	

تخریب های کاخ موزه خسرو آباد - کردستان

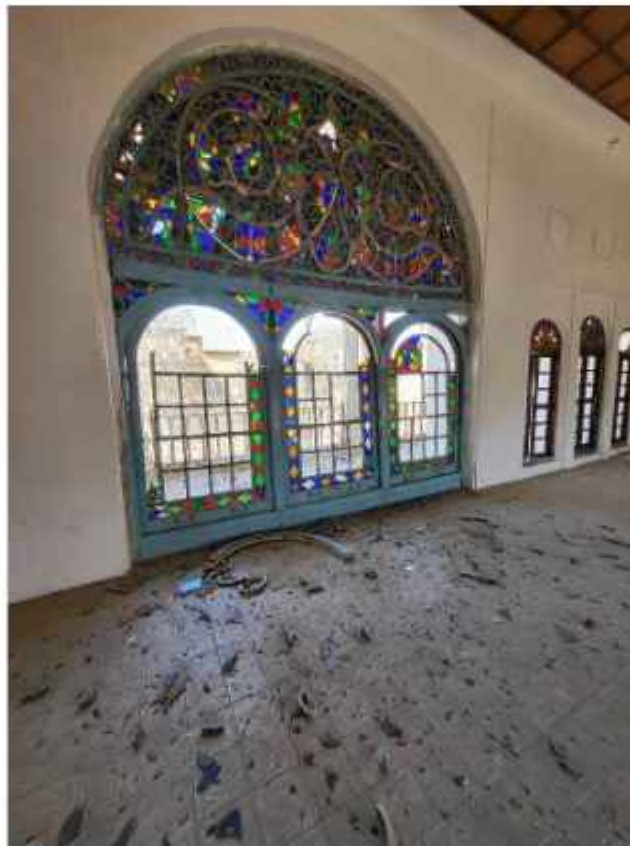

خسارات وارده به میراث فرهنگی و موزه های جمهوری اسلامی ایران
در تهاجم نظامی ایالات متحده آمریکا و رژیم صهیونی

تخریب های کاخ موزه خسرو آباد - کردستان

تخریب های کاخ موزه خسرو آباد-کردستان

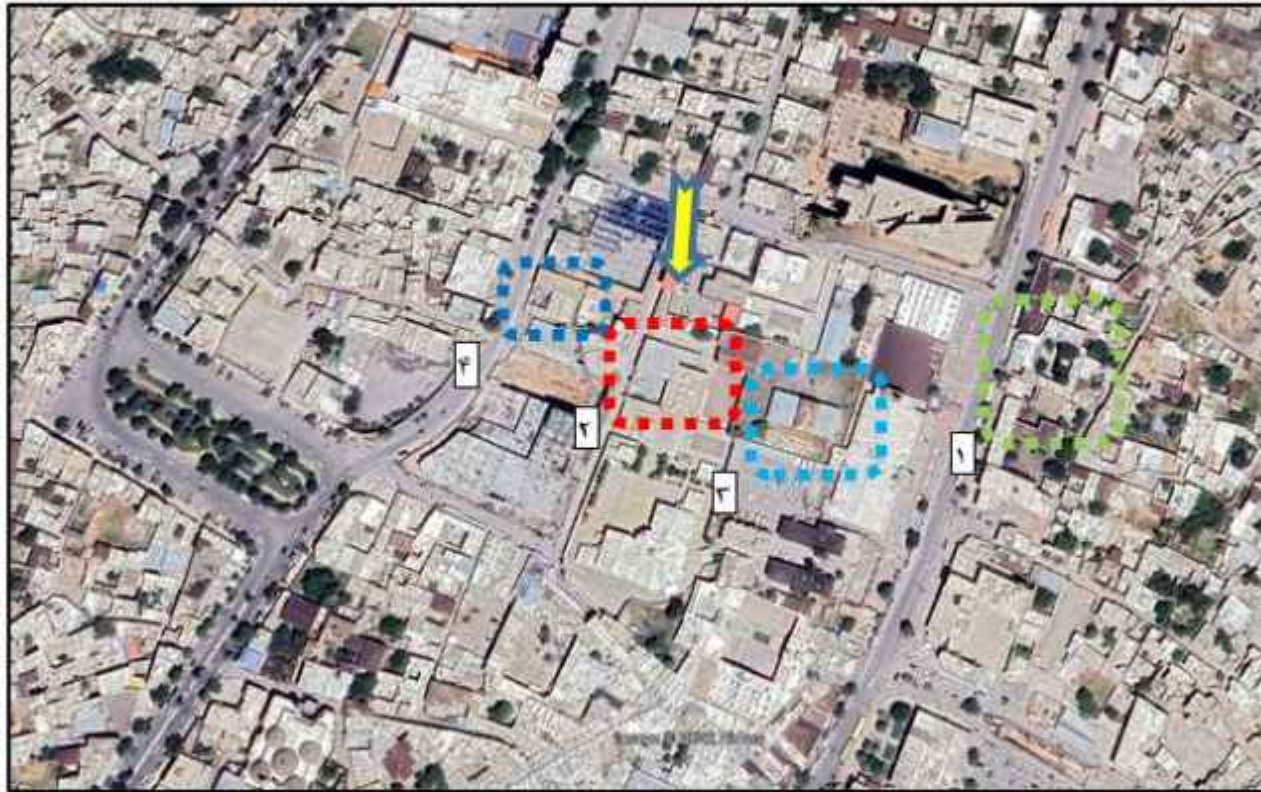

موزه پارینه سنگی و موزه خط و کتابت (تکیه بیگریگی) - کرمانشاه

شناسنامه ارزیابی خسارت و فوریت های مرمتی

شماره ثبت اثر	شماره ۱۷۹۷ فهرست آثار ملی	مشخصات هویتی و ثبتهی
نام اثر و قدمت	مسجد شازده - قاجاری	
وضعیت ثبتی	ملی	
کاربری فعلی	مذهبی - موزه	تحلیل واقعه و منشأ آسیب
تاریخ و ساعت وقوع حادثه	۱۴۰۴/۱۲/۱۸ - ساعت ۱۸:۰۰	
نوع و عامل مخرب	موج انفجار (لرزه ای)	
موقعیت دقیق آسیب	اعیان (بدنه اصلی)	ارزیابی فنی و سازه ای (شدت بحران)
موقعیت دقیق آسیب	اعیان (بدنه اصلی)	
نوع آسیب دیدگی	غیرسازه ای: درها و پنجره های چوبی و شیشه های مجموعه - ناودانها بر اثر موج انفجار تخریب شده است.	

موقعیت تکیه بیگریگی، دبیرستان کزازی و خانه سوری نسبت به موقعیت حمله و اصابت

- محل اصابت موشک :
- تکیه بیگریگی ۱
- مسجد آیت اله ابوتراب آل آقا (شازده) ۲
- دبیرستان کزازی ۳
- خانه سوری ۴

تخریب های تکیه بیگاریگی - کرمانشاه

کاخ میان پشته بندرانزلی (موزه نیروی دریایی)

شناسنامه ارزیابی خسارت و فوریت های مرمتی		
۱۶۵۱ (دوران پهلوی اول)	شماره ثبت اثر	مشخصات هویتی و ثبتی
کاخ موزه نظامی بندرانزلی (نیروی دریایی)	نام اثر و قدمت	
ملی	وضعیت ثبتی	
موزه	کاربری فعلی	
۱۴۰۴/۱۲/۲۷ - ساعت ۲۱:۳۰	تاریخ و ساعت وقوع حادثه	تحلیل واقعه و منشأ آسیب
موج انفجار (لرزه ای)	نوع و عامل مخرب	
عرصه اثر - اعیان (بدنه اصلی) - حریم (منظر یا بناهای وابسته)	موقعیت دقیق آسیب	
سازه ای (ترک های عمیق، رانش دیوار، فروپاشی سقف) غیرسازه ای (تزئینات معماری، کاشیکاری، آرایه های چوبی، بازشوها)	نوع آسیب دیدگی	ارزیابی فنی و سازه ای (شدت بحران)

تخریب های کاخ میان پشته (موزه نیروی دریایی) انزلی - گیلان

تخریب‌های کاخ میان پشته (موزه نیروی دریایی) انزلی - گیلان

مسجد و مقبره پیر عمر سندیج - کردستان

شناسنامه ارزیابی خسارت و فوریت های مرمتی

۲۶۱۵	شماره ثبت اثر	مشخصات هویتی و ثبتی
مسجد و مقبره پیر عمر با قدمت صفوی	نام اثر و قدمت	
ملی	وضعیت ثبتی	
مذهبی	کاربری فعلی	تحلیل واقعه و منشأ آسیب
۱۴۰۴/۱۲/۱۰ ساعت ۶ صبح - ۱۴۰۴/۱۲/۱۲ ساعت ۱۱ صبح	تاریخ و ساعت وقوع حادثه	
موج انفجار - ترکش موج صوتی	نوع و عامل مخرب	
عرصه اثر - اعیان (بدنه اصلی)	موقعیت دقیق آسیب	ارزیابی فنی و سازه ای (شدت بحران)
تخریب کالبدی و سازه ای	سطح تخریب	
تخریب کالبدی، سازه ای و محوطه تخریب دیوارها، سقف، درب و پنجره، شیشه به مترائ ۶۰۰ مترمربع.	نوع آسیب دیدگی	

موقعیت مسجد و مقبره پیر عمر نسبت به موقعیت حمله و اصابت

تخریب های مسجد و مقبره پیر عمر سنندج - کردستان

خسارات وارده به میراث فرهنگی و موزه های جمهوری اسلامی ایران
در تهاجم نظامی ایالات متحده آمریکا و رژیم صهیونی

تخریب های مسجد و مقبره پیر عمر سنندج - کردستان

جمهوری اسلامی ایران

وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

پیوست :

□ مکاتبه وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ایران با:

۱. مدیر کل یونسکو در خصوص آسیب به کاخ گلستان
۲. مکاتبه با وزرای فرهنگ کشورهای عضو اتحادیه میراث فرهنگی آسیا (آچا)
۳. وزرای فرهنگ عضو مجمع تمدن‌های باستانی
۴. دبیر کل سازمان جهانی گردشگری
۵. مدیر کل یونسکو در رابطه با سایر آثار ثبت جهانی آسیب دیده
۶. مدیر کل یونسکو در خصوص آثار ملی آسیب دیده در ایران
۷. رئیس مجمع عمومی کنوانسیون حفاظت از میراث ناملموس یونسکو (کنوانسیون ۲۰۰۳)
۸. رئیس شورای ائتلاف میراث فرهنگی آسیا (آچا) برای طرح موضوع حفاظت از آثار میراث فرهنگی ایران

Islamic Republic of Iran
**Ministry of Cultural Heritage,
 Tourism and Handicrafts**

Date: March 12, 2026

H.E. Mr Mariusz Lewicki
Chairperson of the General Assembly of the Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage

Subject: Request for Urgent Action by UNESCO Regarding the Protection of Iran's Intangible Cultural Heritage

With highest regards and compliments,

The Islamic Republic of Iran takes great pride in the inscription of 27 elements of its rich intangible cultural heritage on UNESCO's Lists. Notable among these are the "Traditional Knowledge of Building and Sailing Iranian Lenj Boats in the Persian Gulf," inscribed in 2011 on the List of Intangible Cultural Heritage in Need of Urgent Safeguarding, and the "Art of Mirror Work in Iranian Architecture," inscribed in 2025 on the Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity. These elements constitute inseparable components of the cultural and historical identity of the Iranian nation and embody the profound civilizational values of our country.

It is with deep regret and grave concern that we must bring to your attention the serious threats and irreparable damage inflicted upon these precious heritages following the joint military aggression perpetrated by the United States of America and the Israeli regime against Iran. This aggression, which commenced on February 28, 2026, outside the framework of all binding international commitments, is currently ongoing.

Regarding the intangible heritage of the traditional knowledge of Lenj building and sailing in the Persian Gulf:

To date, approximately one hundred wooden Lenj boats in the port of Jask, Hormozgan Province, and a significant number of wooden Lenj boats in Khuzestan Province have been destroyed by fires resulting from these attacks. Given the severity of the damage, their repair and restoration are impossible.

Furthermore, the prevailing conditions of hostilities have rendered the protection of the restorers and skilled builders of these Lenj boats impossible. Consequently, the safeguarding and transmission of this valuable heritage—considered the shared capital of humanity—face serious challenges.

It is noteworthy that many of Iran's historical monuments, including Golestan Palace in Tehran (renowned for its Mirror Hall, a prominent example of Iranian mirror-work art) and Chehel Sotoun Palace in Naqsh-e Jahan Square, Isfahan (distinguished by its unique mirror work decorations), along with numerous other historical buildings across the country, have sustained serious damage. It bears mentioning that Golestan Palace and Chehel Sotoun Palace are also inscribed on the UNESCO World Heritage List (under the 1972 Convention). Given the intensity of the bombardment of residential and urban areas, precise information regarding the master artisans of the mirror work art is currently unavailable. Any harm to this human capital will place this valuable Iranian art in grave danger of extinction.

Islamic Republic of Iran
**Ministry of Cultural Heritage,
 Tourism and Handicrafts**

Furthermore, the current situation has severely impacted the intangible heritage of Nowruz and its associated rituals, which are jointly registered with 12 other countries. Therefore, in light of the vital role of your esteemed organization in supporting the cultural heritage of humanity, the Islamic Republic of Iran, while vehemently condemning these aggressive acts, requests that your organization, within the framework of its mandate, adopt immediate reactive, supportive, and preventive measures. These measures may include the following:

- Issuing an official statement of condemnation;
- Declaring an official and firm position in support of Iran's cultural heritage;
- Issuing necessary international warnings to the hostile parties regarding the imperative to strictly prevent any direct or indirect attack on Iran's world and national cultural heritage and their surrounding buffer zones.

It is our earnest hope that, considering Iran's tangible and intangible cultural heritage constitutes part of the historical identity of the Iranian nation and the memory of civilization, your esteemed organization will place effective and urgent support for these manifestations of culture and civilization on your agenda, in line with your mission to safeguard humanity's cultural heritage.

Respectfully,

Seyed Reza Salehi Amiri

Minister of Cultural Heritage, Tourism and Handicrafts
 The Islamic Republic of Iran

Cc:

1. H.E. Mr GAO Zhang, president of the Intergovernmental Committee of the Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage
2. Ms Fumiko Ohinata, Secretary of the Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage

Islamic Republic of Iran
**Ministry of Cultural Heritage,
 Tourism and Handicrafts**

Date: March 13, 2026

H.E. Dr. Khaled Ahmed El-Enany Ali Ezz

Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO)

Subject: Urgent Warning Regarding Threats to the Cultural Heritage of the Islamic Republic of Iran and Request for Effective Action to Address Them

With utmost respect and greetings,

Further to my previous correspondence dated March 2, 2026, I wish to bring to your attention that following the continuation of military aggressions by the United States of America and the Israeli Regime against the territory of the Islamic Republic of Iran, and the expansion of the scope of attacks to various military and non-military zones, many historical structures, sites, and places as well as valuable urban areas of our country are facing serious danger and destruction.

Hereby, while strongly condemning the recent attacks, I wish to declare my profound concern regarding the irreparable and irreversible risks arising from these aggressions against the ancient cultural heritage of Iran. Regrettably, sites inscribed on the UNESCO World Heritage List, including the Golestan Palace, Naqsh-e Jahan Square (specifically the Abbasi Jameh Mosque and Ali Qapu Palace), Chehel Sotoun Palace (as a prominent example of Persian Gardens), as well as historical assets related to the Historical Valley of Khorramabad and prehistoric caves such as Falak-ol-Aflak Castle, are now exposed to direct threats as shared assets of humanity. These actions are clearly contrary to the fundamental principles of international humanitarian law and the Charter of the United Nations, and constitute a blatant violation of international obligations.

Your Excellency is well aware that cultural and historical heritage is not merely a national wealth, but a shared heritage for all nations of the world and the foundation of historical identity and collective memory of human societies. Preserving these unique treasures is a moral and legal commitment transcending geographical and political borders, the realization of which depends upon the solidarity and shared responsibility of the international community.

The distinguished UNESCO has consistently committed itself to cooperating in the protection of the world's cultural and natural heritage, preventing their extinction and destruction, and encouraging necessary actions in this regard. It is expected that this Organization, by leveraging synergistic capacities and establishing close cooperation among member states, safeguard historical cultural sites against dangers arising from war, armed conflicts, and other natural and man-made disasters.

Accordingly, and citing the provisions of the 1972 UNESCO Convention concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage, the 1954 Hague Convention and its Second Protocol (1999) for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict, as well as UN Security Council Resolution 2347 (2017) which designates the

Islamic Republic of Iran
**Ministry of Cultural Heritage,
 Tourism and Handicrafts**

deliberate destruction of cultural heritage as a tactic of war and a crime against humanity, I request Your Excellency, as the Director-General of the Organization, to utilize all available legal, civil, media, and diplomatic capacities. While strongly condemning these aggressive acts, I urge you to exert the necessary pressure to bring about an immediate halt to the attacks and prevent further damage to historical sites and areas. Silence or insufficient action in the face of these destructions could be perceived as a blow to the credibility and global mission of the Organization in preserving the heritage belonging to the global community.

I would like to express my sincere gratitude in advance for your attention and your prompt and responsible action towards safeguarding humanity's shared heritage against injustice and aggression.

With renewed respect,

Seyyed Reza Salehi Anjeli

Minister of Cultural Heritage, Tourism and Handicrafts
 The Islamic Republic of Iran

Cc: H.E. Mr. Ahmad Pakatchi, Ambassador, Permanent Delegate of the Islamic Republic of Iran to UNESCO

Islamic Republic of Iran
**Ministry of Cultural Heritage,
 Tourism and Handicrafts**

Date: March 14, 2026

H.E. Dr. Khaled Ahmed El-Enany Ali Ezz

Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
 (UNESCO)

Subject: Supplementary Report on Damage to National Heritage Sites and Warning Regarding
 Increasing Threats to World Heritage sites in Iran

With utmost respect and greetings,

Further to my previous correspondences dated March 2 and March 13, 2026, regarding the military aggressions by the United States of America and the Israeli Regime against the territory of the Islamic Republic of Iran and the necessity of protecting the country's cultural heritage, I hereby wish to bring to your attention new reports that have been confirmed by national authorities and officials responsible for cultural heritage protection in Iran.

While previous correspondences addressed the damage inflicted upon sites inscribed on the UNESCO World Heritage List, the purpose of this letter is to reflect the damages sustained by historical sites registered as National Heritage, which have unfortunately been targeted during these attacks. Documentation and field inspections indicate that during the recent attacks, heavy damage has been inflicted on these sites, which constitute an integral part of the cultural and historical identity of the Iranian nation. The damages include structural damage and the collapse of parts of the buildings, including architectural decorations, doors, and openings, as well as damage to the main body of the structures. A list of some of these damaged sites is as follows:

- Isfahan:** The Si-o-se-pol (Allahverdi Khan Bridge) of Isfahan, considered a masterpiece of Safavid architecture, has sustained damage. Furthermore, historical and cultural buildings located within the area known as the Safavid Government Complex, including the Teymourji Hall, the Jubbeh-Khaneh Building (Museum of Contemporary Arts of Isfahan), the Rakib-Khaneh Building (Museum of Decorative Arts of Isfahan), and the Ashraf Hall, have been exposed to damage.
- Behshahr:** The Safi-Abad Palace in the north of the country, in Mazandaran Province, is a valuable historical site that has been damaged as a result of the attacks.
- Khorramabad:** The structures within the precinct and bounds of Falak-ol-Aflak Castle in Lorestan Province, which is one of the symbols of historical architecture in Iran, have suffered serious damage due to the bombardments.
- Sanandaj:** Numerous historical buildings in this city, located in western Iran, have been damaged, including the Khosrow-Abad Mansion, the Salair Saeed Mansion (Sanandaj Museum), and the Asif Vaziri Mansion (Kurdish House).

Islamic Republic of Iran
**Ministry of Cultural Heritage,
 Tourism and Handicrafts**

- Tehran:** In addition to the damages reported to the Golestan Palace World Heritage site, Iran's contemporary architectural heritage, which is also registered as national heritage, has fallen victim to these aggressions. Regrettably, the central structure and main building of the former Senate Palace, as well as the structure and historical mansion of the former Police Headquarters (Shahrbani), have been completely damaged.

Your Excellency is well aware that one of the fundamental principles and noble objectives of UNESCO is the protection of the cultural and historical heritage of nations and its transmission to future generations. The destruction of these artifacts, which constitute the historical and cultural identity of a nation, deals an irreparable blow to the shared heritage of humanity.

Given the breadth of the attacks and the lack of distinction between military and non-military targets, there are profound concerns that with the continuation of these aggressions, other sites inscribed on the UNESCO World Heritage List in Iran will also face serious danger and damage.

I request Your Excellency, given the sensitivity of the subject and the confirmation of these reports by specialized national authorities, to order the necessary and prompt measures for the precise documentation of these destructions and to exert diplomatic pressure to prevent further damage to the cultural heritage of Iran.

I would like to express my sincere gratitude in advance for your attention and rapid follow-up.

With renewed respect,

Seyed Reza Salehi Amiri

Minister of Cultural Heritage, Tourism and Handicrafts
 Islamic Republic of Iran

Cc: H.E. Mr. Ahmad Pakatchi, Ambassador, Permanent Delegate of the Islamic Republic of Iran to UNESCO

Islamic Republic of Iran
**Ministry of Cultural Heritage,
 Tourism and Handicrafts**

March 2, 2026

To:
 H.E. Dr. Khaled Ahmed El-Ezmy Ali Ezz
 UNESCO Director General
 Paris, Republic of France

From:
 Ministry of Cultural Heritage, Tourism and Handicrafts
 Islamic Republic of Iran

Subject: Urgent Notification Regarding Damage to the Golestan Palace World Heritage Site

Your Excellency,

I have the honour to inform you, with profound concern, of the serious damage inflicted upon a cultural property of outstanding universal value in the territory of the Islamic Republic of Iran, following the unlawful military attack carried out by the United States of America and the Israeli regime against my country.

According to verified national assessments, parts of the **Golestan Palace**, inscribed on the World Heritage List in 2013, have sustained structural and decorative damage as a result of explosions and shockwaves caused by the aforementioned attacks. Furthermore, sections of the **Grand Bazaar of Tehran**, located in close proximity to the Palace and forming an integral component of the historic urban fabric of the capital, have also suffered damage.

Given the outstanding universal value of Golestan Palace and the historical significance of the surrounding urban context, these sites require urgent technical assessment, emergency stabilization measures, and protective interventions to prevent further deterioration.

As you are aware, these actions constitute a blatant violation of the international commitments of the United States of America and the occupying regime of Jerusalem, including **United Nations Security Council Resolution S/RES/2347 (2017)** regarding the protection of global cultural heritage. Moreover, Golestan Palace is inscribed on the UNESCO World Heritage List under the **"1972 Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage."** Pursuant to the provisions of this Convention, as well as the **"1954 Hague Convention for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict and its Additional Protocols,"** the protection of the heritage of humanity is a universal obligation

Islamic Republic of Iran
**Ministry of Cultural Heritage,
 Tourism and Handicrafts**

incumbent upon all State Parties.

In light of UNESCO's mandate and the collective responsibility of Member States to safeguard the cultural heritage of humanity, the Islamic Republic of Iran respectfully requests:

1. That UNESCO condemn the actions of the United States of America and the occupying regime of Palestine, which constitute a flagrant violation of UNSC Resolution S/RES/2347 (2017), the 1972 UNESCO Convention, and the 1954 Hague Convention, and that both parties be urged to immediately cease their attacks on Iran's historical heritage and respect their international obligations in this regard.
2. The immediate dispatch of an independent UNESCO expert mission to assess the extent and nature of the damage;
3. The provision of technical cooperation and assistance for emergency stabilization, documentation, and the preparation of conservation plans in accordance with international standards;
4. The activation of the relevant monitoring and protective mechanisms under the World Heritage framework.

The Islamic Republic of Iran reiterates its full readiness to cooperate closely with UNESCO and its Advisory Bodies in addressing this urgent matter and ensuring the safeguarding of this irreplaceable heritage.

Please accept, Excellency, the assurances of my highest consideration.

Seyyed Reza Salehi Amiri

Minister of Cultural Heritage, Tourism and Handicrafts
 The Islamic Republic of Iran

Cc: H.E. Mr. Ahmad Pakatchi, Ambassador, Permanent Delegate of the Islamic Republic of Iran to UNESCO

Date: March 30, 2026

To:

The Honorable Ministers for Culture of the Alliance for Cultural Heritage in Asia (ACHA) Member States

Subject: Urgent Request to Halt Aggression Against Iran's Cultural Heritage

Excellencies,

Cultural and historical heritage, standing as the quintessential manifestation of human creativity and a living testament to the passage of time, constitutes not only an irreplaceable asset and a shared legacy for all nations but also the fundamental bedrock of historical identity and the collective memory of human societies. The safeguarding of these unique treasures is a trans-border moral and legal imperative, predicated upon the solidarity and shared responsibility of the international community.

In this regard, while vehemently condemning the recent military aggression perpetrated by the Israeli regime and the United States of America, we deem it imperative to draw Your Excellency's attention to the irreparable dangers these aggressions pose to Iran's ancient cultural heritage. Iran's sites inscribed on the UNESCO World Heritage List—including Golestan Palace, Naqsh-e Jahan Square, Chehel Sotoun Palace, the historical valley of Khorratabad, and prehistoric caves—now face direct threat as the shared capital of humanity. Such actions stand in flagrant violation of the principles of international law and the United Nations Charter.

In light of the provisions of the 1972 UNESCO World Heritage Convention, the 1954 Hague Convention for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict and its Second Protocol (1999), as well as UN Security Council Resolution 2347 (2017)—which recognizes the destruction of cultural heritage as a tactic of war and a crime against humanity—we respectfully urge you, as a distinguished member of the Alliance for Cultural Heritage in Asia (ACHA), to mobilize all available legal, civil, media, and diplomatic capacities. Furthermore, we request that you condemn these criminal acts and exert the necessary pressure to bring an immediate halt to any damage or attacks on historical sites and monuments.

As you are aware, a core mandate of ACHA is to harness the synergistic capacities and enhanced interaction of member states for the protection of their cultural and evolutionary heritage. Therefore, it is our earnest hope that, through your solidarity and responsible action, we can collectively preserve this shared heritage against injustice and aggression.

Respectfully,

Seyyed Reza Salehi Amiri
Minister of Cultural Heritage, Tourism and Handicrafts
The Islamic Republic of Iran

Date: March 15, 2026

H.E. Mr. Rao Quan

Honorable Chairperson of the Council of the Alliance for Cultural Heritage in Asia (ACHA)

Subject: Urgent Request to Include the Issue of Deliberate Damage to Iran's Cultural Heritage on the Agenda of the Alliance's First Session

Your Excellency,

Cultural and historical heritage, as a manifestation of human creativity and a living testament to the passage of time, is not only an irreplaceable wealth and a shared legacy for all nations of the world, but also the fundamental bedrock of historical identity and the collective memory of human societies. The safeguarding of these unparalleled treasures constitutes a moral and cross-border legal commitment, the realization of which hinges upon the solidarity and shared responsibility of the international community.

In this regard, while strongly condemning the recent military aggressions by the Israeli regime and the United States of America against the Islamic Republic of Iran, I wish to inform Your Excellency that in the wake of these military attacks, at least 56 museums, historical monuments, and cultural sites in various provinces of the country have sustained serious damage. Notably among these are Iran's inscribed sites on the UNESCO World Heritage List, such as Golestan Palace, Naqsh-e Jahan Square, Chehel Sotoun Palace, the historical valley of Khorratabad, and prehistoric caves, all recognized as the shared capital of humanity. These actions stand in blatant violation of the fundamental principles of international law and the Charter of the United Nations.

As you are aware, numerous international documents and conventions emphasize the necessity of protecting cultural heritage during armed conflicts. In this regard, the 1972 UNESCO Convention concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage, the 1954 Hague Convention and its Second Protocol (1999), as well as UN Security Council Resolution 2347 (2017), have characterized the destruction of cultural heritage as a tactic of war and a crime against humanity. Furthermore, pursuant to Article 53 of the Additional Protocol II (1977) to the Geneva Conventions (1949), committing any acts of hostility against historic monuments and cultural property constituting the heritage of peoples is strictly prohibited.

Moreover, according to Article 8(2)(b)(iii) of the Rome Statute of the International Criminal Court (1998), intentionally directing attacks against buildings dedicated to education, art, science, or historic monuments constitutes a war crime and falls within the subject-matter jurisdiction of the Court. Therefore, beyond cultural organizations, the mandate of international bodies active in the fields of

international humanitarian law and international criminal law necessitates immediate engagement with this matter.

It is noteworthy that these aggressive assaults and the damage inflicted upon Iran's historical sites and intangible heritage—including the destruction of wooden Lari boats on the southern coasts and the damage to master artwork decorations in Golestan Palace (both of which are inscribed on the UNESCO List of Intangible Cultural Heritage)—violate the commitment to intercultural respect. By restricting access to tangible cultural heritage, these actions have also undermined the right to participate in cultural life, as stipulated in the Declaration of the Principles of International Cultural Cooperation (1966).

The collective action of the member states of the "Alliance for Cultural Heritage in Asia," as a noble entity that has assumed responsibility for the protection of Asia's cultural heritage, can have a profound impact along this path and play a unique role in safeguarding the heritage of the ancient continent.

In this regard, I request You, as the Honorable Chairperson of the Council of this Alliance, to place the critical issue of deliberate damage to Iran's cultural heritage—as an integral part of Asian civilization—on the agenda of the first session of this Assembly. This will facilitate the condemnation of such reprehensible actions, which run counter to international norms and principles, through deliberation and dialogue.

I would like to express my utmost gratitude in advance for Your attention and forthcoming action.

With the highest respect,

Seyyed Reza Salehi Amiri
Minister of Cultural Heritage, Tourism and Handicrafts
The Islamic Republic of Iran

Islamic Republic of Iran
**Ministry of Cultural Heritage,
 Tourism and Handicrafts**

Date: March 10, 2026

To:

The Honorable Ministers for Culture of the Ancient Civilizations Forum (ACF) Member States

Subject: Urgent Request to Halt Aggression Against Iran's Cultural Heritage

Excellencies,

Cultural and historical heritage, standing as the quintessential manifestation of human creativity and a living testament to the passage of time, constitutes not only an irreplaceable asset and a shared legacy for all nations but also the fundamental bedrock of historical identity and the collective memory of human societies. The safeguarding of these unique treasures is a trans-border moral and legal imperative, predicated upon the solidarity and shared responsibility of the international community.

In this regard, while vehemently condemning the recent military aggression perpetrated by the Israeli regime and the United States of America, we deem it imperative to draw Your Excellency's attention to the irreparable dangers these aggressions pose to Iran's ancient cultural heritage. Iran's sites inscribed on the UNESCO World Heritage List—including Golestan Palace, Naqsh-e Jahan Square, Chehel Sotoun Palace, the historical valley of Khorramabad, and prehistoric caves—now face direct threat as the shared capital of humanity. Such actions stand in flagrant violation of the principles of international law and the United Nations Charter.

In light of the provisions of the 1972 UNESCO World Heritage Convention, the 1954 Hague Convention for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict and its Second Protocol (1999), as well as UN Security Council Resolution 2347 (2017)—which recognizes the destruction of cultural heritage as a tactic of war and a crime against humanity—we respectfully urge you, as a distinguished member of the family of ancient civilizations, to mobilize all available legal, civil, media, and diplomatic capacities. Furthermore, we request that you condemn these criminal acts and exert the necessary pressure to bring an immediate halt to any damage or attacks on historical sites and monuments.

As you are aware, a core mandate of ACF is to harness the synergistic capacities and enhanced interaction of member states for the protection of their cultural and civilizational heritage. Therefore, it is our earnest hope that, through your solidarity and responsible action, we can collectively preserve this shared heritage against injustice and aggression.

Respectfully,

Seyyed Reza Salehi Amiri

Minister of Cultural Heritage, Tourism and Handicrafts
 The Islamic Republic of Iran

Islamic Republic of Iran
**Ministry of Cultural Heritage,
 Tourism and Handicrafts**

Date: March 11, 2026

H. E. Ms. Sheikha N. Alnuwais,

The Honorable Secretary-General of the UN Tourism

I would like to convey the profound concern and strong protest of the Government and the Nation of the Islamic Republic of Iran regarding the illegal and unjustifiable aggressions committed by the United States of America and the Israeli Regime against the territory of the Islamic Republic of Iran. Regrettably, during these military assaults—which constitute a blatant violation of international principles and human rights—the historical districts of cities and the vital tourism infrastructure of the country have sustained irreparable damage.

These inhuman aggressions, which have resulted in the martyrdom and injury of a large number of innocent civilians, have dealt a heavy blow to Iran's rich cultural heritage. It is deeply unfortunate that sites inscribed on the UNESCO World Heritage List, including the Golestan Palace in Tehran, Naqsh-e Jahan Square and Chehel Sotoun Palace in Isfahan, Falak-ol-Aflak Castle and the Ancient Valley in Lorestan, along with dozens of other national monuments—each serving as unique destinations and artistic masterpieces in the tourism industry of Iran and the world—have been subjected to destruction.

Furthermore, the tourism industry, recognized as a driving engine for peacebuilding, sustainable development, and job creation—which sustains the livelihoods of a vast number of my fellow citizens at both national and local levels—has been completely disrupted. It is anticipated that even after the cessation of these hostilities, the negative and destructive impacts on the tourism industry will persist, and that the economy of the tourism supply chain and investment flows in this sector will remain entangled in this crisis for a long period, both directly and indirectly.

The continuation of this war against my country will not only inflict heavier damages on tourism infrastructure and historical-cultural attractions but will also negatively affect the perception and mindset of potential tourists for many years to come, thereby threatening the security of tourism destinations.

In light of the noble mission of the UN Tourism to promote sustainable travel, deepen friendship and peace among nations, and protect the shared heritage of humanity, I request Your Excellency to utilize all available diplomatic and legal instruments and mechanisms—such as issuing official statements, convening emergency sessions, and informing all members—to stop these attacks and damages, while strongly condemning these illegal attacks against the cultural heritage and tourism infrastructure of the Islamic Republic of Iran. It is expected that the Organization will play its effective and constructive role within the framework of its agenda to participate in peace development and to bring about an immediate halt to these treacherous aggressions.

Sincerely,

Seyyed Reza Salehi Amiri

Minister of Cultural Heritage, Tourism and Handicrafts
 The Islamic Republic of Iran

